

L'ENGANY

JORDI SERRANO

Vicenç Villatoro: *L'engany. El segon tripartit o la desnacionalització de Catalunya..* Ara llibres, Badalona. 2007.

Aquest és un llibret, un pamflet segons l'autor -nosaltres no el desmentirem- molt interessant perquè podem entreveure-hi una determinada manera de pensar o, més ben dit, una determinada manera de sentir. És, per tant, un llibre que parla més de sentiments que no de raons. Podem veure-hi com reacciona el pujolisme davant la derrota electoral. L'avantatge és que ho fem de la mà d'un dels pensadors i intel·lectuals més brillants del pujolisme. Va ser director general de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, diputat per CiU i ara director de la Fundació Trias Fargas. Aquest darrer càrrec ens el fa molt proper i simpàtic, ja que Trias Fargas era un rara avis liberal entre la dreta catalana

Sóc dels que es pensaven, l'any 80, que guanyaria l'esquerra i que, per tant, hi hauria un govern d'esquerres. El resultat va ser que el tripartit aconseguia 72 diputats, 4 més que la majoria absoluta. (CiU en va treure 43). Resulta que en aquell moment el PSC va fer el passerell i els dirigents d'ERC van optar per l'interès personal i van ensorrar el partit republicà durant vint anys, fins que Carod i Puigcercós van treure'l de l'avenc. L'únic que ha passat ara és que l'esquerra suma més que la dreta i ai las!... Vol governar!, Quin atreviment! A determinada gent això els sembla estrany, però que li sembli estrany a una persona tan intel·ligent, em sembla una mica sorprenent. Anem a veure què en diu. Ens diu que és un encàrrec editorial... Em pensava que era un encàrrec de CiU, atenent al llançament publicitari amb espots a les ràdios, una cosa mai vista en un assaig. Una de les tesis del llibre és que el tripartit confronta dretes amb esquerres i que això és un engany a l'electorat. Semblaria més convincent que un votant del PSC o d'ERC, posem per cas, escrivís un llibre titulat així, però una persona tan vinculada al

pujolisme, és l'adequada per jutjar aquest pretès engany?

José Montilla ens apareix com un megacrack que, ordint un engany, és capaç d'arribar a ser president de la Generalitat. Si fos cert diria molt de la capacitat política de Montilla i molt poc dels catalans. Es veu que l'engany s'ordeix per estructurar una confrontació de les esquerres amb les dretes, com a "França, Espanya i Múrcia." Qualsevol independentista estaria d'acord en assemblear-se a França, per exemple, o no? Per què hi posa Múrcia?

Ens diu que anar a unes eleccions sense especificar la política de pactes és un engany. Vaig a fer-li una concessió: hi estic d'acord. Crec sincerament que tots els partits haurien de dir abans de les eleccions amb qui preferirien pactar en funció de diversos escenaris possibles. Se'ns exigeix donar xecs en blanc i demostrar confiança il·limitada. Ens sembla excessiu. Ara bé, quan CiU va pactar amb el PP durant vuit anys, ho havia avisat? La resposta és categòrica: no! Però a mi no em van enganyar, però no perquè sigui molt intel·ligent, és que ja m'ho esperava i, a més, no ens enganyem, no els he votat mai. En aquella època l'autor era diputat al Parlament. Sóc dels que creu que si CiU és a l'oposició és precisament degut a una mala lectura del que significa pactar amb el PP per al conjunt de la ciutadania de Catalunya. Vegem-ne alguns resultats. L'any 1995 CiU aconsegueix 1.300.000 vots. Pacta amb el PP i aconsegueix a les següents eleccions perdre 140.000 vots. Persisteix a pactar i, a les següents, l'any 2003, en perd 150.000 més. I per rematar-ho, a les darreres en perd 90.000 més. En total de 1995 al 2005 CiU perd 385.000 vots.

Creu que els votants d'ERC castigaran els seus dirigents per haver format un govern d'esquerres; aquest és un mal argument perquè si l'electorat d'ERC hagués de castigar els dirigents del partit per pactar amb el PSC i IC, per donar la presidència a Maragall, els haguessin castigat a les generals, en les que van treure un resultat espectacular. O potser es pot deduir que els votants d'ERC i del PSC són uns desgraciats

perquè els agrada que els enganyin. Però passa de criticar a jutjar: “la pràctica dels dirigents d’ERC i del PSC ha estat moralment i políticament inacceptable”. Ens posem en qüestions morals, mal assumpte! Però, és clar, el mateix es podria dir de l’actitud de CiU, tampoc no va dir amb qui pactaria... Com ho arregla? Els de CiU no ho van explicar perquè “en aquells moments no es sabia” (els resultats). Atribueix una sensacional capacitat als dirigents d’esquerres: saben els resultats electorals abans de les eleccions, mentre que els dirigents de CiU -pobres!- s’han d’esperar a la nit electoral com la resta dels mortals! Ens explica que hi ha “una manera de mentir”: llançar tinta de calamar en la campanya electoral. A més, planteja la possibilitat que “existís un pacte previ”. Sobre el primer argument podríem dir que les campanyes electorals no són, precisament, uns espais de reflexió serena i responsable, però alerta per part de tothom. Sobre el segon argument, podem dir que cau en el mateix parany interpretatiu del PP, en voler analitzar les coses des de la perspectiva de la tesi del complot de l’abat Barruel. No m’imagino Carod, Saura i Montilla reunits d’amagat abans de la campanya electoral, en un local fosc, ordint una trama a esquenes del poble català. Per tal que un complot funcioni cal que tots els que hi participin s’ho creguin. Set milions d’idiotes són massa. Però suposem, per un moment, que és cert, suposem que els tres partits d’esquerres s’han conjurat a governar junts els propers 30 anys. Primer, els dirigents de CiU haurien d’olorar-s’ho i, en segon lloc, haurien de fer alguna cosa per intentar un pacte alternatiu. Per exemple, tractar bé el PP, el PSC o ERC. Resulta que es van dedicar a molestar tothom, dia si dia també, els mesos abans de les eleccions, en el període electoral i després de les eleccions, fins avui. Pensen així crear-se aliats? Curiosa manera de fer amics.

Considera que també és tinta de calamar que es digui que a Zapatero no li interessava que Montilla fos president. Aquí l’autor demostra només que té males fonts d’informació: el cert és que a Ferraz no suportaven Maragall, ni Montilla, ni cap socialista català. Zapatero es va enamorar de Mas, les coses són com són, i potser dol que, per una vegada, els

convergens s'hagin adonat que la seva caricatura sobre el PSC no funciona. Després de 30 anys dient que el PSC és una sucursal del PSOE, descobrir que no és cert quan t'hi jugues la presidència de la Generalitat, ha de ser molt dur. Però, realment, es pensaven que trucant a Ferraz farien que el PSC renunciés a la presidència de la Generalitat com l'any 1980? Comparteixo amb ell, però, una part de l'argument: si el PSC hagués quedat per sobre de CiU, potser la sociovergència tenia més possibilitats.

El pacte d'esquerres té per objectiu "la desaparició de CiU. I si no la desaparició el redimensionament a la baixa". Li sembla dolentíssima aquesta possibilitat. De ben segur que un dels objectius de CiU és que el PSC o ERC creixin i es tornin hegemònics en la societat catalana. Seria la primera vegada a la història de la política que un partit fa tots els possibles perquè el seu adversari guanyi.

Segons aquest llibre, a Catalunya només hi ha dues possibilitats: o un govern d'esquerres o bé el catalanisme. En aquest maniqueisme s'hi amaguen molts paranys, ja que es nega la possibilitat que el PSC, ERC o IC siguin catalanistes. I el catalanisme passa a ser sinònim de dreta. Mal argument, si es vol que mani la dreta es diu i santes pasqües, no cal enfadar-se. Resulta que aquesta "opció nefasta" -govern d'esquerres- condemna "Catalunya al paper d'una comunitat autònoma com les altres". No entenc aquesta dèria de situar Catalunya en relació a altres CCAA. No ens podríem anar acostumant a jutjar la situació per nosaltres mateixos? De tot plegat podríem deduir que, si guanya la dreta, Catalunya és una nació, si guanya l'esquerra, Múrcia.

No estic d'acord amb la seva afirmació que "si les eleccions catalanes es plantegen en termes de catalanistes o sucursalistes, sempre guanyaran els catalanistes. Si es plantegen en termes de dretes o esquerres, és molt probable que sempre guanyin les esquerres". És a dir, si guanyen les dretes guanya el catalanisme, i si guanyen les esquerres perd el catalanisme! Curiosa manera de llegir la política catalana. Sembla com

si a Catalunya no hi hagués dretes ni esquerres. Sobta molt aquest plantejament quan, en les darreres eleccions, CiU tenia un programa electoral molt dretà, inspirat en les polítiques neoliberals simbolitzades en la idea dels xecs. Per què hom ha d'optar per ser o d'esquerres o catalanista? De fet, el que sí que s'ha pogut comprovar és que la dreta catalana, quan s'ha situat en el dubte d'optar entre Catalunya o la butxaca, ha optat sempre per la butxaca i pel govern centralista d'Espanya. És aquesta la gran diferència de Catalunya amb Portugal al segle XVII, per exemple.

En el famós DVD de CiU es deia que tot plegat era una "conspiració pel poder", però l'autor no hi està d'acord, resulta que és encara una cosa pitjor: "donar per acabat el problema català". Segons ell, dedicar-se a "allò que anomenen polítiques socials" és instal·lar-se en un horitzó "postnacional". Pel camí critica Joan Puigcercós perquè es declara independentista no nacionalista i diu que ho deixem pels "especialistes en parapsicologia", quan, al meu parer, declarar-se independentista no nacionalista és una gran troballa que crea escenaris d'entesa intel·lectual molt amplis. Critica el tripartit per "haver abandonat la reivindicació nacionalista". Durant tres anys, fent un nou estatut, hem anat amunt i avall en un Dragon Khan degut a la pressió mediàtica de l'extrema dreta espanyola, i a l'autor li ha semblat poc atreviment. Amb el que ha plogut!

"Amb el tripartit s'acaba el problema català". Sorprenent afirmació després del que ha caigut sobre el tripartit, sobre Maragall, sobre Montilla i sobre Carod-Rovira! S'acaba el capítol donant un pas més: "La immoralitat i l'engany és no haver-ho dit abans, quan ja ho sabien abans". Passem doncs a un judici de valor: la immoralitat dels tres partits d'esquerres. Em vaig sentir durant 23 anys a l'oposició, però mai no vaig pensar que l'opció conservadora fos una immoralitat: era el resultat del que volia la major part del poble de Catalunya des de l'any 1984.

Un dels fonaments del tripartit és, segons l'autor, la recuperació de la memòria històrica. Fins ara creia, sincerament, que en aquesta tasca hi trobaríem sempre els de CiU. Es veu que no, es veu que els de CiU s'hi senten incòmodes. Sincerament he de dir que ho trobo sorprenent. L'argument emprat és que l'esquerra passem de "puntetes pels morts de la reraguarda republicana". En primer lloc, cal dir que és impossible passar de puntetes d'un tema pel que es va muntar la "Causa General". Només el desconeixement podria justificar aquesta afirmació, però l'autor ho coneix. De totes maneres, és significatiu que els primers actes institucionals d'un govern de la Generalitat envers els catalans de l'holocaust siguin dels governs d'esquerres.

També ens diu que creu falsa la idea que "la guerra d'Espanya va ser un xoc només entre la dreta i l'esquerra". Es veu a venir que acabarem citant Carrasco i Formiguera. Sí, però, i l'actitud de la major part dels sectors socials vinculats a la Lliga a favor de la dictadura?

Passem a embolicar la troca: "si ets d'esquerres, simpatitzes o defenses la dictadura de Castro o els excessos totalitaris a la reraguarda republicana". Un maniqueisme massa fàcil. Hom pot estar contra totes les dictadures i contra tots els totalitaris –inclosos els agents soviètics a Barcelona-, però cal dir ben clarament que el poble català tenia dret a defensar-se dels feixistes... O s'havia de rendir? Una pàgina més enllà, l'autor s'adona que trepitja terrenys llaurats per la COPE i matisa. Més endavant escriu: "La frontera rellevant políticament i moralment no és entre dretes i esquerres, sinó entre demòcrates i totalitaris". Evidentment! La dreta catalana intenta situar-se en una tercera via pel que fa a la memòria històrica...El problema és que entre els feixistes i els aliats és molt difícil establir terceres vies. Això només passa a Catalunya entre els de CiU, i a Espanya entre una part del PSOE (els que van fer desfilar al mateix acte un lluitador republicà amb un de la División Azul). Els del PP, directament, es consideren hereus del franquisme. Sembla clar, però, que a Catalunya de totalitaris no n'hi ha a la vista i que el problema és optar en unes eleccions democràtiques entre

diverses opcions ideològiques.

Però hi ha encara més maniqueisme. Segons l'autor "els Estats Units i el pensament occidentalista queden situats a la dreta". Aquest és un argument que fa fortuna i el comparteix amb en Muñoz Molina. Ara està de moda criticar els que no són partidaris del govern Bush. No deu ser el seu cas, però quasi tots els que fan aquest tipus d'acusacions són conversos. L'esquerra catalana ha estat tradicionalment partidària dels EUA des del segle XIX; la dreta catalana hi era en contra, en ser aquell un país molt més avançat: sufragi universal, llibertat religiosa o separació esglèsia/estat. De fet, quan es genera amb més força l'antiamericanisme és durant la guerra de Cuba. Els sectors més radicals d'esquerres del poble català estan a favor dels cubans, d'aquí en surt precisament la idea d'"Estatut", la bandera independentista i el primer projecte de Constitució catalana encarregada, anys més tard, per Macià a Josep Conangla -un seguidor de Pi i Margall- i que porta el nom de "Constitució de l'Havana", precisament. Ara bé, si es confon criticar Bush amb ser antiamericà, llavors fem trampa. El cert és que, a Catalunya, la gent que som més o menys d'esquerres estem dolguts amb els governs americans en diversos moments de la nostra història, en primer lloc perquè l'any 1945 no van desembarcar a les platges de Castelldefels. Si ho haguessin fet, ara tots seríem molt proamericans. Però després, per no allargar-nos, hi ha moments com el cop d'estat contra Salvador Allende, en què la participació del govern dels EUA és lamentable, o no? Ens critica d'equiparar Bush amb Saddam Hussein... Nosaltres no tenim la culpa que els governs de EUA i alguns d'europes armessin fins a les dents aquell dictador, eren ells qui s'hi feien les fotografies! Però no conec cap català que lloï Ahmadineyad.

Es veu que el tripartit criminalitza la dreta: "dir que algú és de dretes és insultar-lo al nostre país". Però no és culpa del tripartit, és lògic que la dreta a Catalunya s'hagi de disfressar, és que hem tingut una dictadura de dretes, vés per on. Una dictadura que, a més d'esclavitzar la classe obrera catalana i espanyola, va intentar esborrar la nació catalana.

Després d'aquest tipus de disquisicions, ens fa una sorprenent afirmació: “entre demòcrates de dreta i demòcrates d'esqueres no hi ha bons ni dolents”. Llavors, per què acusem l'esquerra catalana d'immoralitat?

Pensar que el catalanisme neix amb la Lliga i que significa l'esperit dels mercaders i els fabricants és una gran gosadia, primer perquè liquida la visió retrospectiva d'un catalanisme popular, després perquè pensar que els mercaders i els fabricants han fet altra cosa que explotar els catalans i vendre's als governs centralistes durant el segle XIX i el XX, és una temeritat. Que els republicans federals fessin tres intents de proclamar l'estat català al XIX es veu que no és significatiu, i que la dreta catalana s'entregui al poder centralista l'any 1908, el 1909, i el 1936, es veu que és un invent. Però titllar el pretès catalanisme de la Lliga de “catalanisme popular”, em sembla d'un atreviment sensacional. M'imagino Josep Termes refent tota la seva obra.

L'autor critica que a Catalunya hi hagi un refús del liberalisme. Puc compartir fins a cert punt aquesta enyorança. La dreta catalana és molt poc liberal, de fet és més demòcratacristiana –fins i tot els de CDC- que no pas liberal. En el panorama actual és difícil dir –a banda de Vicenç Villatoro- qui és l'hereu de Ramon Trias Fargas. I ja no parlem del liberalisme de la dreta espanyola. És que, a Catalunya, qui s'ha reclamat tradicionalment liberal és l'esquerra! Una dreta liberal a Catalunya reivindicaria Francesc Pi i Margall. Només l'esquerra, i tímidament, ho fa.

Més endavant critica “una mena de proteccionisme social”. Com si a Catalunya tinguéssim l'Estat de benestar suec. És només un argument classista de qui està molt lluny de les escoles públiques i dels CAP's. Després, passem a criticar el pensament “*pijo-progre*”. Trobo molt sorprenent fer afirmacions d'aquest tipus amb dirigents d'esqueres com els que tenim en aquests moments: José Montilla, Josep Lluís Carod-Rovira o Joan Puigcercós, que se'ls pot criticar moltes coses, ara

bé, de *pijos*, no.

Segons l'escriptor, el govern és estatalista, intervencionista –la mateixa crítica que fa la COPE de l'Estatut-, malfiat de la societat civil, etc. Els governs de Jordi Pujol eren molt liberals? Em sembla lògic, fins a cert punt, que la dreta trobi estrany que l'esquerra es preocupi per fer polítiques d'habitatge, ara bé, negar l'evidència que, a Catalunya, massa gent té dificultats, entre altres raons, perquè els governs de CiU no van fer habitatge protegit, amb l'argument de criticar els ocupes, em sembla excessiu. Us imagineu que quan era director general de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió li hagués encarregat un programa de llibres a Josep Maria Carbonell, el responsable de cultura del PSC? Quantes vegades va ser entrevistat a TV3 Raimon Obiols durant els dotze anys de cap de l'oposició? I quantes vegades ha estat entrevistat Artur Mas en els darrers tres anys? Algú hauria d'investigar-ho, però la resposta serà, segurament, menys vegades que Artur Mas en dos mesos.

“Molta gent de bona fe dels electorats d'Esquerra i dels socialistes donaven per feta la sociovergència, durant la campanya electoral.” No conec cap votant socialista que volgués el pacte amb CiU. Les enquestes diuen que l'opció preferida pels catalans és la que finalment es va fer. De fet, l'autor ha de reconèixer que Zapatero “va patir en la seva cara les bufetades destinades a Esquerra”. El cert és que el primer que va apostar per la sociovergència és Felipe González. I qui acaba fent la foto de l'acord de l'Estatut és, ni més ni menys, que Pérez Rubalcaba, és a dir l'home de confiança de González en el nou equip dels socialistes. I, de fet, és qui pressiona Montilla hores després de les eleccions. Però, malgrat totes les evidències, afirma “no crec que Montilla li porti la contrària” i “és absurd pensar que Zapatero preferia Mas a Montilla al davant de la Generalitat”. Més absurd i una paradoxa monumental és que l'home que, segons Pujol, volia empresonar-lo, acabi essent el màxim valedor de Mas. Felipe González no pot suportar que el *bambi* aconseguixi més vots que ell.

Intenta aprofundir en algunes esquerdes, per exemple, un tema recurrent és el quart cinturó. Un quart cinturó que volia Pujol, però que va ser incapaç de fer, no per l'oposició dels catalans més avançats, sinó per la pròpia incompetència. Hi ha projectes que són propis dels anys trenta del segle passat, però no del segle XXI. El que sorprèn, encara més, és que critiqui Joan Puigcercós per posar la bandera espanyola a l'edifici del seu Departament, quan durant 23 anys les banderes espanyoles estaven a tots els edificis de la Generalitat. Ara bé, acusar d'autoritari José Montilla en aquest afer és forçar molt les coses... L'ex-diputat de CiU li hagués suggerit mai a Pujol que retirés la bandera espanyola del Palau de la Generalitat?

La segona legislatura d'Aznar està "marcada per una radicalitat dretana molt tensa" No hi ha cap autocrítica pel fet de recolzar el govern del PP en aquests 8 anys, quan, al meu parer, és un element bàsic de la crisi de confiança del poble català envers CiU. No entenc la manca d'autocrítica, ja que l'esquerra ha guanyat la possibilitat de governar dues vegades més per aquest error que no pas per encerts propis.

"També creia tothom que a Catalunya el pacte natural era un pacte entre nacionalistes". És sorprenent aquesta afirmació: seria més lògic dir que l'autor creia en aquesta hipòtesi. Ara bé, per què ha de ser més "natural" un pacte entre nacionalistes que entre partits d'esquerra? La raó d'aquestes contradiccions la podem trobar en aquesta afirmació: Zapatero "creu en la mateixa Espanya unitària que creu Aznar". L'autor és intel·ligent, no diu el que, fins fa poc, han dit els convergents: que PSOE i PP són iguals. Cap català no s'ho creuria, però s'acosta molt a aquesta formulació clàssica del nacionalisme conservador català. I és precisament aquest error d'apreciació el que els ha allunyat de la possibilitat de governar. Els extraordinaris resultats electorals del PSC i d'ERC a les eleccions espanyoles tenen a veure, precisament, amb la por dels catalans a la dreta espanyola. No reconèixer aquest fet tan clar i simple és conduir cap al precipici. No entendre aquestes coses porta, al final, a dir que: "Zapatero, frívol i improvisador, però no gens tou ni

amable, hauria enganyat tothom, un dia o altre”. Segurament no se n’adona, però crec que és inversemblant criticar més els socialistes que els del PP. No s’ho creu ningú. Els socialistes espanyols són el que són, però quasi tots els convergents saben, i ho diuen en la intimitat, que no és el mateix un socialista espanyol que Zaplana, Acebes o Aznar... No fotem!

“El model europeu d’Estat de benestar ha portat a una mena de monopoli del bé públic per part de les institucions polítiques i a una constant invitació a la ciutadania a la manca de responsabilitat en el bé comú o d’interès general”. Em sembla una forma molt classista –de ric- de referir-se al model de benestar. El model europeu és, de fet, el millor del món. Sobretot, és clar, per als pobres. Per als rics, és clar, és millor els EUA, Rússia i Xina.

En canvi, estic plenament d’acord, però, en què el sistema electoral britànic té elements molt positius, de fet és un sistema molt similar a l’espanyol d’abans de la república, pel que fa a l’adscripció dels diputats al territori. No val, però, confondre la gent amb criteris surrealistes i posar en qüestió la proporcionalitat del vot. Es pot aconseguir que els diputats responguin a una circumscripció i que, a més, el sistema sigui just i proporcional, com el sistema alemany. És veritat que, si vols ser diputat, t’has de guanyar l’elecció a la seu central del partit i no en el territori. Ara bé, cal dir que aquest és un mal de tots els partits, no només els d’esquerres, pel que no val dir que els actuals consellers s’han guanyat el càrrec dins del partit i, en canvi, no dir que els consellers de CiU no ho havien fet igual. On s’havia guanyat el lloc Artur Mas? Entenc que, en una societat democràtica, són necessaris els partits i que, aquests, per funcionar necessiten tenir un aparell. Fins i tot estic disposat a acceptar que, a voltes, els aparells són autònoms dels propis partits, ara bé, seran defectes de tots els aparells, no només dels aparells dels partits d’esquerres, o no?

“Seria un error tenir una política normal, quan el país no ho és”. Estem

davant del misteri del moviment continu. “Tenim una política que es mou en paràmetres murcians o extremenys” Quan manava Pujol no... Ara on està la diferència? Resulta que aquests *murcians* han fet un nou estatut que ha generat una de les reaccions més brutals de la dreta espanyola des de la transició, i a l'autor li sembla poc.

Després del que ha caigut sobre el tripartit, acusar-lo de voler anestesiar el debat sobre la qüestió nacional és un gran atreviment. Tampoc no estic d'acord amb la idea que, quan un partit perd unes eleccions, es fon. Això ho diuen persones poc observadores. Normalment, el partit es fon a partir de la nit de la segona vegada que perd, i m'atreviria a dir que, en el cas de CiU, en la nit de la tercera vegada, tenint en compte com va ser de curta la primera legislatura.

Trobo sorprenent que oposi un vell progressisme, acrític, sentimental i “ultraconservador”, que seria l'Entesa, a un pensament radical d'esquerres en les noves generacions, que aquest sí que és catalanista, i parcialment liberal, i radical antisistema. És un salt mortal. Sembla que li caiguin bé els ocupes... Si fos ocupa em preocuparia seriosament que els trobi tan simpàtics i que els vegi com l'alternativa als tres partits d'esquerres.

Acaba amb algunes preguntes; algunes retòriques, altres com “¿Aquesta mínima unitat serà compatible amb una mínima eficiència?” Ja es poden contestar: el conseller Castells ha augmentat els ingressos de la Generalitat d'una forma exponencial i ha reduït el deute de la Generalitat en la mateixa proporció.

I la darrera pregunta que es fa: “qui gestiona el canvi de cicle que es produirà després de l'esgotament inevitable d'aquest tripartit?” Sembla com si existís una mena de llei inexorable, diríem que marxista-leninista, segons la qual el tripartit es desgastarà per nassos. Crec que existeix la possibilitat que una aliança d'esquerres duri més o menys com la de l'Ajuntament de Barcelona. Al final escriu “els ciutadans no

permetran que es repeteixi”, no se sap si l’engany o el tripartit o les dues coses. En tot cas ho sabrem l’any 2010, en les properes eleccions al Parlament de Catalunya.